

ZBIRNA VLOGA 2026

INTERVENCIJA

LOKALNE PASME IN SORTE

Namen intervencije LOPS je ohranjanje genskih virov s spodbujanjem KMG k reji lokalnih pasem domačih živali, ki jim grozi prenehanje reje, in pridelavi lokalnih sort, ki jim grozi genska erozija.

Intervencija LOPS vključuje dve operaciji:

- LO.1 Lokalne pasme (operacija PAS);
- LO.2 Lokalne sorte (operacija SOR).

Vstop v operacije: V operacijo PAS je bilo mogoče vstopiti v letih 2023–2025, v operacijo SOR pa v letih 2023–2024.

Obveznost izvajanja operacij traja:

- 5 let pri vstopu v letih 2023–2024 in
- 4 leta pri vstopu v letu 2025,

z določenimi izjemami, kot so višja sila ali izjemne okoliščine, prenos KMG.

Obveznost izvajanja traja celotno koledarsko leto.

Med trajanjem obveznosti se pri operaciji PAS lahko zamenjajo lokalne pasme znotraj posamezne vrste domačih živali in pri operaciji SOR vrste in lokalne sorte kmetijskih rastlin v tekočem letu in med leti. Pod določenimi pogoji se dopušča nadomestitev živali, zmanjšanje števila živali in premike živali.

Poleg zahtev za posamezno operacijo mora upravičenec pri intervenciji LOPS izpolnjevati tudi naslednje **pogoje upravičenosti**:

- KMG mora biti vpisano v RKG;
- imeti mora najmanj 1 ha kmetijskih površin;
- v obdobju trajanja obveznosti mora opraviti najmanj 15 ur usposabljanja pri petletni obveznosti ali 12 ur pri štiriletni obveznosti, pri čemer mora v prvih treh letih trajanja obveznosti opraviti najmanj 9 ur usposabljanja;
- če je hkrati vključen v intervencije KOPOP in LOPS, mora med trajanjem obveznosti opraviti program usposabljanja v skupnem obsegu 15 ur v primeru petletnih obveznosti in 12 ur v primeru štiriletnih obveznosti, v prvih treh letih trajanja obveznosti najmanj 9 ur;
- imeti mora izdelano analizo tal in gnojilni načrt, v času priprave gnojilnega načrta analiza tal ne sme biti starejša od petih let (kot je opisano v poglavju »Skupna pravila za intervencije KOPOP«), razen če je vključen le v izvajanje operacije PAS oziroma SOR, ali če je hkrati vključen v izvajanje operacije PAS in operacije VTSA ali operacije SOR in operacije VTSA ali operacije PAS in operacije SOR;
- v obdobju trajanja obveznosti mora nepretrgoma in sproti voditi evidence o delovnih opravilih, ki se izvajajo pri operaciji SOR (na način kot je opisano v poglavju »Skupna

pravila za intervencije KOPOP») in sicer za njivske površine, hmeljišča, intenzivne sadovnjake in oljčnike, vinograde in visokodebelne travniške sadovnjake, vključno z evidenco uporabe organskih in mineralnih gnojil ter evidenco uporabe FFS.

Usposabljanje, opravljeno v tekočem koledarskem letu pred vstopom v intervencijo LOPS v tem istem koledarskem letu, se šteje kot izpolnitev pogoja.

Operacija lokalne pasme (PAS)

Operacija PAS se izvaja za naslednje vrste lokalnih pasem domačih živali:

1. avtohtone pasme domačih živali:
 - govedo: cikasto govedo,
 - konji: bosanski planinski konj, lipicanski konj, posavski konj, slovenski hladnokrvni konj,
 - prašiči: krškopoljski prašič,
 - ovce: belokranjska pramenka, bovška ovca, istrska pramenka – istrijanka, jezersko-solčavska ovca, oplemenjena jezersko-solčavska ovca,
 - koze: drežniška koza,
 - kokoši: štajerska kokoš;
2. tradicionalne pasme domačih živali:
 - konji: ljutomerski kasač, haflinški konj,
 - prašiči: slovenski landrace – linija 11, slovenski landrace – linija 55, slovenski veliki beli prašič,
 - koze: slovenska sanska koza, slovenska srnasta koza,
 - kokoši: slovenska grahasta kokoš, slovenska srebrna kokoš, slovenska rjava kokoš, slovenska pozno operjena kokoš.

Živali avtohtonih in tradicionalnih pasem morajo biti vpisane v izvorno rodovniško knjigo, rodovniško knjigo oziroma registre ali evidence porekel.

Upravičenec mora v izvajanje operacije PAS vključiti pri pasmah:

- belokranjska pramenka, istrska pramenka, drežniška koza najmanj 3 živali;
- kokoši najmanj 30 živali;
- ostalih posameznih vrst živali najmanj 1 GVŽ.

Plačilo za izvajanje operacije PAS se lahko uveljavlja le za avtohtone in tradicionalne pasme domačih živali, ki so vpisane v izvorno rodovniško knjigo, rodovniško knjigo oziroma registre ali evidence porekel.

Za plačilo se za preračun števila živali v GVŽ uporabljajo koeficienti iz priloge Izvedbene uredbe 2021/2290/EU. Za plemenske merjasce in konje, mlajše od šestih mesecev, se v skladu s SN 2023–2027 uporablja koeficient 0,4.

Pri operaciji PAS se za leto 2026 pri izpolnjevanju pogoja minimalnega števila živali upoštevajo vse živali iz leta 2025, za katere je bila priznana višja sila zaradi bolezni modrikastega jezika, tako da se štejejo, kot da do pogina ne bi prišlo (npr. če je imel upravičenec 10 živali in sta 2 poginili, se pri izračunu upošteva 10 živali).

Letno plačilo za izvajanje operacije PAS znaša za:

- avtohtone pasme domačih živali: **168,79 evrov/GVŽ**;
- tradicionalne pasme domačih živali: **112,52 evrov/GVŽ**.

Do plačil so pri pasmah ovc in koz upravičene tudi živali, ki so mlajše od enega leta.

Operacija lokalne sorte (SOR)

Za operacijo SOR velja, da:

- se izvaja za lokalne sorte poljščin, krmnih rastlin, trav, oljnic in predivnic, zelenjadnic, hmelja, sadnih rastlin in vinske trte iz [Priloge 2](#) Uredbe SN 2023–2027;
- se mora vsako leto izvajati na delu površin, lahko na delu GERK;
- se lokacija izvajanja zahteve v obdobju trajanja obveznosti lahko spreminja;
- se izvaja na območju celotne Republike Slovenije;
- obtežba z živino ni relevantna;
- se izvaja na GERK z vrstami rabe, določenimi v šifrantu vrst oziroma skupin kmetijskih rastlin in pomoči;
- najmanjša površina kmetijske parcele za izvajanje operacije iz SOR je 0,1 ha, na KMG pa mora biti v operacijo SOR vključenih najmanj 0,3 ha kmetijskih površin;
- se za gojenje lokalnih sort konoplje oziroma maka, ki se šteje za lokalno sorto, zahteva dovoljenje v skladu s [pravilnikom](#), ki ureja pogoje za pridobitev dovoljenja za gojenje konoplje in maka;
- mora upravičenec zagotoviti, da vsako leto na najmanj 50 % površin, vključenih v obveznost, uporabi uradno potrjeno seme oziroma razmnoževalni in sadilni material.

Povečanje površin pri operaciji SOR: Površina, za katero je prevzeta obveznost od vključno 1. 1. 2026 ne more povečati glede na obseg obveznosti, ki je veljal v letu 2025. Če se v letu 2026 pri operaciji SOR zaradi upravičenih razlogov zmanjša površina, za katero velja obveznost, se lahko ta obveznost v letu 2027 ponovno poveča, vendar največ do obsega, ki je veljal v letu 2025. Če se površine z obveznostmi za operacije SOR prenesejo na drugega nosilca KMG, se to ne šteje kot povečanje površin pri tej operaciji.

Upravičenec mora na KMG hraniti račune o nakupu semena in sadike lokalnih sort kmetijskih rastlin in uradne etikete ali etikete oziroma potrdila dobavitelja, s katerimi so opremljena ta semena oziroma sadike ob nakupu. Računov o nakupu semena lokalnih sort kmetijskih rastlin ni treba hraniti upravičencu, ki je hkrati dobavitelj tega semena. Upravičenec lahko vzgoji sadiko iz kupljenega semena, za katerega mora na KMG hraniti račun in etiketo.

V tekočem letu se na isti površini GERK plačilo za operacijo SOR lahko uveljavlja le za glavni ali prezimni ali neprezimni posevek.

Pri operaciji SOR je setev kmetijske rastline lokalne sorte, ki sodi med poljščine, krmne rastline, trave, oljnice in predivnice ali zelenjadnice, treba opraviti po pravilu predhodne kmetijske rastline.

Pri operaciji SOR mora biti v primeru neprezimnih posevkov kmetijska rastlina lokalne sorte, ki sodi med poljščine, krmne rastline, trave, oljnice in predivnice ali zelenjadnice prisotna od 15. avgusta do najmanj 20. septembra tekočega leta.

Setev prezimnih posevkov mora biti opravljena najpozneje do 15. novembra 2026.

Zaradi sprememb zahtev za izvajanje in višine plačil pri operaciji SOR upravičenci v letu 2026 lahko odstopijo od izvajanja prevzetih obveznosti ali pa jih nadaljujejo pod spremenjenimi pogoji.

Upravičenci, ki v letu 2026 odstopijo od izvajanja operacije SOR, morajo izstopiti z vsemi površinami, za katere so za to operacijo prevzeli obveznost v letih 2023 in 2024.

Za enoletne prezimne posevke lokalnih sort se plačilo za isto kmetijsko rastlino lahko pridobi samo enkrat.

Letno plačilo za izvajanje operacije SOR je za:

- *enoletne posevke **127,12 evrov/ha**;*
- *večletne posevke v prvem letu **127,12 evrov/ha** in **119,84 evrov/ha** v naslednjih letih.*